

Krystyna Jazdon, Aleksandra Szulc

Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Działania naukowe pracowników Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu w ostatnich dziesięciu latach (2007–2016) – analiza i efekty

Streszczenie. Biblioteka naukowa funkcjonuje w otoczeniu stworzonym przez warunki prawne, statut uczelni, regulaminy oraz misję biblioteki. Organizuje dostęp do wiedzy, podejmuje działania dydaktyczne, promuje naukę. Zapewnia wysokiej jakości obsługę użytkowników, a pracownicy systematycznie podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe. Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu współpracuje ze środowiskiem nauki i kultury, aktywnie włącza się w działania wspomagające budowanie społeczeństwa wiedzy.

Słowa kluczowe: otoczenie prawne, działania organizacyjne, kadra BU, bibliotekarze dyplomowani, publikacje, konferencje, seminaria, warsztaty, szkolenia, zebrania naukowe, wystawy, granty, projekty badawcze, działania własne, wydawnictwa, popularyzacja nauki.

Ustawa o bibliotekach z 27 czerwca 1997 roku (Dz.U. 1997 Nr 85 poz. 539) w rozdziale 6 dotyczącym **bibliotek naukowych** (art. 21.1.) mówi, że służą one potrzebom nauki i kształcenia, zapewniając dostęp do materiałów bibliotecznych i zasobów informacyjnych niezbędnych do prowadzenia prac naukowo-badawczych oraz zawierających wyniki badań naukowych; prowadzą działalność naukowo-badawczą w zakresie bibliotekoznawstwa i dziedzin pokrewnych, a także w zakresie obsługiwanych przez nie dziedzin nauki. Ta sama ustawa (rozdz. 5, art. 18.1. o **bibliotekach publicznych**) precyzuje, że służą one zaspokajaniu potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych ogółu społeczeństwa oraz uczestniczą w upowszechnianiu wiedzy i kultury. Regulamin Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu z 1 września 1921 roku przewidywał udostępnianie zbiorów osobom niezwiązanym z uniwersytetem, czyli stwierdzał jej publiczny charakter. Obecny statut UAM (pkt 1 par. 91) mówi o ogólnodostępności biblioteki naukowej. Wszystkie te wytyczne dotyczą jednak w zasadzie

udostępniania zbiorów zarówno pracownikom nauki i studentom, jak i osobom spoza uniwersytetu.

Strategia Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu zakłada realizację trzech misji: naukowej, badawczej i społecznej. Jednym z celów operacyjnych (Cel Operacyjny 1.3.2.) jest optymalizacja funkcjonowania systemu bibliotecznego-informacyjnego, a kolejnymi: wzmocnienie promocji nauki i edukacji (Cel Operacyjny 3.1.1.), udostępnianie infrastruktury uczelni dla potrzeb kultury, sztuki, sportu i rekreacji (Cel Operacyjny 3.1.2.), mecenat i organizacja przedsięwzięć artystycznych (Cel Operacyjny 3.1.3.) (Strategia rozwoju Uniwersytetu..., 2013).

W otoczeniu wyznaczonym przez strategię UAM funkcjonuje Biblioteka Uniwersytecka, której zadania określają: wspomniany statut uczelni, jej wewnętrzne regulaminy, a także zapisana misja biblioteki (Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu. Misja Biblioteki Uniwersyteckiej, 2017). Ostatni dokument zakłada, że oprócz zadań podstawowych (gromadzenie, opracowanie, ochrona, udostępnianie) biblioteka:

wykorzystuje nowoczesne środki organizowania dostępu do wiedzy i dynamicznie rozwijającą się informatyzację. Podejmuje działania dydaktyczne, promujące naukę oraz zadania wynikające z misji uczelni. Fachową obsługę czytelników zapewniają wyspecjalizowani bibliotekarze, systematycznie podnoszący swoje kwalifikacje. Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu jest otwarta na współpracę ze środowiskiem nauki i kultury, inicjuje oraz realizuje działania wspomagające budowanie społeczeństwa wiedzy.

W celu udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy biblioteki naukowe są miejscem działań naukowych, przedsięwzięć wspierających naukę, procesy dydaktyczne i badawcze, czy dominuje w nich tendencja do organizowania wydarzeń o charakterze popularyzatorskim i kulturotwórczym dla szerokich grup odbiorców, dokonamy analizy działalności Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu w kilku podstawowych aspektach. Jednym z elementów tej analizy jest omówienie efektów poczynił naukowych w ciągu ostatnich dziesięciu lat, widzianych przez pryzmat aktywności w realizowanych pracach naukowych i granatach, konferencjach, seminariach i warsztatach, zebraniach naukowych, publikacjach własnych, a także wystawach zbiorów. Natomiast działalność kulturotwórczą Biblioteki Uniwersyteckiej szczegółowo opisały wcześniej Aldona Chachlikowska (2016) oraz Krystyna Jazdon i Aleksandra Szulc (2015).

Wprowadzenie

Już na wstępie należy zaznaczyć, że działalność naukowa w BU tradycyjnie prowadzona była od samego początku jej istnienia. Wśród czynników determinujących ją trzeba wymienić zbiory biblioteczne, kadre, tradycje naukowe (BU przez wiele lat była jednym organizmem w posadowionym w jej gmachu Instytucie Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej UAM) oraz organizację pracy, które przekładają się na kwalifikacje zawodowe, publikacje, konferencje, zebrania naukowe, wystawy, granty i projekty, wydawnictwa, dydaktykę oraz różne elementy współpracy (np. zespoły zadaniowe).

Działania organizacyjne

W Bibliotece Uniwersyteckiej w Poznaniu zawsze kładziono duży nacisk na rozwój naukowy pracowników, na wysoki poziom wykształcenia, szczególnie tych mających bezpośredni kontakt z pracownikami nauki (Kubiak, 1967). Temu rozwojowi sprzyjały różnorodne działania organizacyjne. Na przykład w latach 70. XX wieku funkcjonowała Samodzielna Sekcja Bibliografii, zajmująca się przygotowaniem *Bibliografii regionalnej Wielkopolski* oraz sporządzaniem *Katalogów polskich wydawnictw ciągłych w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu*. W 2000 roku powstał Oddział Prac Naukowych, Wydawniczych i Dydaktycznych (wcześniej działający jako Oddział Prac Naukowych i Dydaktycznych). Nie tylko kontynuował on prace związane z tworzeniem bibliografii w formie serii Spisy Zawartości Prasy Wielkopolskiej, ale też stał się zapleczem organizacyjnym działań wydawniczych, koordynatorem konferencji, warsztatów, wykładów naukowych, szkoleń dotyczących systemu informacyjno-bibliotecznego biblioteki i uczelni. W 2012 roku jednostkę połączono z Oddziałem Informatyki Naukowej i utworzono Oddział Informatyki i Transferu Wiedzy, który poza wymienionymi zadaniami nieprzerwanie realizuje kwerendy dla pracowników naukowych i instytucji zewnętrznych z tradycyjnych i elektronicznych zasobów. Coraz intensywniej animuje również działania kulturotwórcze, takie jak wystawy, spotkania autorskie, promocje książek. Innym z rozwiązań organizacyjnych było powołanie Centrum Edukacyjnego BU oraz zespołów zadaniowych biblioteki. Ideą tej nowej formy aktywności, również naukowej, jest zaproszenie wszystkich chętnych pracowników biblioteki do współzadania i współodpowiedzialności za całą instytucję. Pracownicy na co dzień funkcjonujący w różnych oddziałach, pracując w zespole zadaniowym, na równych prawach, wymieniają się doświadczeniami, dyskutują, omawiają określony problem ze swojego punktu widzenia, wpływając w ten sposób na jego rozwiązanie. Są to zespoły

m.in. ds. szkoleń, opracowania zbiorów i współpracy z NUKAT-em czy promocji i wydawnictw. Nie ma zespołu ds. naukowych, ale np. udział w działaniach zespołów: Narodowego i Regionalnego Zasobu Bibliotecznego lub programów, badań i analiz jest w dużym stopniu związany z pracą i wiedzą naukową, bez której nie byłoby możliwe omawianie istniejących problemów. Udział w zespołach daje możliwość wpływania i wprowadzania w życie pomysłów związanych z dydaktyką, gromadzeniem zbiorów, przestrzenią biblioteki, promocją czy sprawami wydawniczymi, selekcją retrospektywną i bieżącą (Jazdon, 2010). Aktywność w nich zapewnia szeroki przepływ informacji w całej instytucji, co z kolei wpływa pozytywnie na jej funkcjonowanie, czyni pracowników bardziej świadomymi, w jakim stopniu praca przez nich wykonywana oddziałuje na realizację zadań innych osób i całej instytucji.

Kadra. Bibliotekarze dyplomowani

Wykształcona kadra jest istotnym elementem rozwoju działalności naukowej biblioteki. Na stanowisku bibliotekarza dyplomowanego zatrudnionych jest w Bibliotece Uniwersyteckiej 26 osób, dwie osoby posiadają stopień doktora habilitowanego oraz siedem stopień doktora.

W omawianym okresie siedem osób otrzymało tytuł bibliotekarza dyplomowanego, zdając egzamin przed Państwową Komisją Egzaminacyjną; cztery osoby uzyskały go po deregulacji zawodu bibliotekarza, na zasadach zamieszczonych w statucie UAM (Statut Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Załącznik nr 4, 2017). Przyjęcie tego rozwiązania można oceniać jako dostrzeżenie przez władze uczelni znaczenia rozwoju kadry bibliotecznej jako czynnika warunkującego właściwą realizację tradycyjnych zadań, także tych płynących z wymogów współczesności.

Jednym z podstawowych warunków awansu jest napisanie i opublikowanie w czasopismach recenzowanych artykułów z zakresu bibliotekarstwa i informacji naukowej. Wymagania przełożyły się na aktywne publikowanie w okresie poprzedzającym egzamin przed Państwową Komisją Egzaminacyjną, a także obecnie, w celu spełnienia warunków formalnych nowej kwalifikacji zawodowej na bibliotekarza dyplomowanego oraz dyplomowanych pracowników dokumentacji i informacji naukowej. Również statystyki wypożyczeń księgozbioru bibliologicznego dowodzą wzmoczonego zainteresowania literaturą fachową, głównie czasopismami, materiałami konferencyjnymi, publikacjami z zakresu informacji naukowej, działalności bibliotek, zarządzania i organizacji bibliotekami w okresie przygotowań do egzaminu lub kompletowania dokumentów.

Stwierdzamy, że bibliotekarze dyplomowani kontynuują publikowanie prac naukowych, co zapewne jest związane nie tylko z ich zainteresowaniami, ale też z kolejnym wymogiem, czyli okresową (co cztery lata) oceną pracowników naukowych UAM. Jest to również istotny element brany pod uwagę przy rozpatrywaniu wniosków o nagrody roczne i motywacyjne.

Publikacje

Innym z głównych elementów rozwoju naukowego pracowników BU, a zarazem wskaźnikiem oceny bibliometrycznej są publikacje pracowników. Od 2000 roku na stronie internetowej BU zamieszczany jest wykaz tytułów prac (Publikacje Pracowników BU, 2017), które ukazały się w danym roku kalendarzowym. W latach 2007–2016 powstało 360 artykułów oraz prac zwartych, których autorami było 66 pracowników BU. Przeciętnie jest to ok. 36 prac rocznie. Wśród autorów z największym dorobkiem są osoby z tytułem doktora habilitowanego i doktora. W omawianych latach łącznie napisali oni 161 prac, z czego 133 opublikowały trzy osoby (artykuły w czasopiśmie i wydawnictwa zwarte). Publikacje dwóch doktorów habilitowanych związane są z ich naukowymi zainteresowaniami. W jednym przypadku z organizacją i zarządzaniem bibliotekami oraz wielkopolskim ruchem wydawniczym, a w drugim z historią literatury i książki w średniowieczu, starymi drukami oraz literaturą komiksową. Trzecia osoba, z tytułem doktora, publikuje prace z zakresu historii starożytnej, archeologii śródziemnomorskiej, politologii oraz marginalnie z bibliotekoznawstwa. W liczbie prac, ciągłości badań zaobserwować można stałą aktywność naukową, często niezależną od wykonywanych na co dzień obowiązków zawodowych (kierowania instytucją, oddziałem czy codzienną pracą).

Pozostałe osoby ze stopniem doktora publikują średnio jeden artykuł rocznie. Są to prace tematycznie związane bezpośrednio z działalnością zawodową – np. dorobek piśmienniczy sekretarza naukowego biblioteki, sekretarza redakcji rocznika „Biblioteka” i do 2016 roku kierownika Oddziału Informacji i Transferu Wiedzy dotyczył przede wszystkim działalności kulturotwórczej, wydawniczej BU, informacji naukowej i czytelnictwa. Innym przykładem poruszanej tematyki niezwiązanej bezpośrednio z bibliotekarstwem są publikacje odzwierciedlające zainteresowanie literaturą, kulturą i historią celtycką, czego efektem była dysertacja doktorska Katarzyny Gmerek, *Polacy i materia celtycka w XIX wieku* (Poznań 2010). Ostatnia z obronionych rozpraw doktorskich dotyczyła ocen okresowych pracowników bibliotecznych i związana była z realizacją zadań organizacyjnych własnej instytucji.

Przedmiotem badań naukowych w Bibliotece Uniwersyteckiej w Poznaniu jest niewątpliwie bogaty księgozbiór, z wyjątkowymi zbiorami specjalnymi i ich kolekcjami: masonikami, rękopisami i starymi drukami, muzykaliami, kartografią, ikonografią i dokumentami życia społecznego, częściowo należącymi do Narodowego Zasobu Bibliotecznego, a także tworzenie Regionalnego Zasobu Bibliotecznego z charakterystycznym księgozbiorem XIX-wiecznym. Obecnie w polu zainteresowań naukowych znajdują się także kolekcje komiksów oraz liberatury.

Ten typ badań realizowany jest w bibliotekach uniwersyteckich – poza wspomnianymi publikacjami – w formie katalogów czy edycji krytycznych materiałów źródłowych (Brzezińska-Stec, 2005). Cenne materiały źródłowe, należące do różnych pracowni zbiorów specjalnych, są bazą do analizowania i opisywania kolekcji, obiektów, archiwaliów, dokumentów regionalnych, pamiętników, a także spuścizn Wielkopolan. Na ich podstawie powstają nie tylko publikacje, wykłady, wystawy, ale też prezentacje przedstawiane podczas odbywających się w BU wielu wydarzeń kulturalnych. Koniecznie podkreślić trzeba, że tak przygotowane materiały stanowią również podstawę badań prowadzonych przez naukowców z danych dziedzin, co jest niezwykle ważnym zadaniem bibliotek i jej pracowników w szeroko rozumianym rozwoju nauki.

Analizując tematykę publikacji pracowników BU, można stwierdzić, że powstają prace nie tylko teoretyczne o tematyce bibliologicznej czy związanej z historią książki i bibliotek, ale też dotyczące praktyki bibliotekarskiej, prezentujące nowe doświadczenia z zakresu opracowania zbiorów, ich przechowywania czy omawianych wcześniej zbiorów specjalnych (Chachlikowska, 2011).

Konferencje, seminaria, warsztaty, szkolenia

Dyrekcja BU zawsze sprzyjała pracownikom, mobilizowała ich i akceptowała wyjazdy na konferencje krajowe i zagraniczne, wyjazdy studyjne oraz szkolenia w ramach programu Erasmus w celu doskonalenia zawodowych umiejętności i kwalifikacji (*staff training mobility*). Od wielu lat obowiązuje zasada wyjazdów z referatem, a nie uprawianie „turystyki konferencyjnej”, czego efektem są teksty dotyczące tematyki obrad. W przypadku wyjazdów w ramach programu Erasmus inspiracją do napisania artykułów jest miejsce pobytu i zgromadzonych tam zbiorów (omówienie badanego zasobu poznańskich rękopisów i starych druków w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Uppsali (Szulc, Wilgosiewicz-Skutecka, 2014)) lub funkcjonowanie bibliotek zagranicznych (tradycja i nowoczesność bibliotek włoskich (Adamiak, 2011)).

Uczestnictwo w takich wyjazdach jest istotnym elementem rozwoju naukowego pracowników BU. W ostatnim dziesięcioleciu w konferencjach krajowych

wzięło udział 580 osób, a 130 w zagranicznych. Były one poświęcone głównie historii i działalności bibliotek, tematyce zarządzania i organizacji, informacji naukowej, zastosowaniu nowych technologii oraz zbiorom specjalnym i konserwacji materiałów bibliotecznych. Łącznie wygłoszono 240 referatów w języku polskim i 80 na konferencjach zagranicznych. Około 30 osób, uczestników obrad, zostało poproszonych o przewodniczenie poszczególnym sesjom konferencji.

Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu podejmowała się także roli organizatora konferencji, seminariów oraz warsztatów. *Kultura pamięci w Europie środkowo-wschodniej w późnym średniowieczu czy Kongres AMMLA, Poznań – Ciężen – Dobrzyca* to międzynarodowe konferencje naukowe zorganizowane w ciągu ostatnich dziesięciu lat. Odbyły się też dwie edycje konferencji szkoleniowych *Efektywna komunikacja naukowa – jak doskonalić sztukę pisania tekstów naukowych oraz ich promocję*. Obie cieszyły się olbrzymim zainteresowaniem doktorantów i pracowników naukowych UAM (517 uczestników). Oznacza to, że mimo stałej oferty Centrum Edukacyjnego BU wywołanie tematu i zorganizowanie warsztatów było niezwykle potrzebne. Równie potrzebne i oczekiwane okazały się *Warsztaty dla bibliotekarzy katalogujących stare druki*. Tradycyjnie warsztaty *Otwarta nauka w naszych rękach – od projektu do wdrożenia repozytorium uczelnianego* jak zawsze przyciągają grono zainteresowanych słuchaczy. Mamy również inne doświadczenia. W 2015 roku zaproponowaliśmy organizację i udział w krajowej konferencji *Biblioteka instytucją wsparcia*. Niestety, ta nie odbyła się z powodu niewielkiego zainteresowania. Celem konferencji miało być określenie nowych zadań wynikających z potrzeb rozwoju nauki i wiedzy i jednocześnie określenie miejsca bibliotek akademickich wspierających naukowe działania uczelni, a także uczestnictwo w życiu kulturalnym i oświatowym środowiska lokalnego oraz – dzięki posiadanym zasobom, zatrudnianiu wykwalifikowanego personelu – wyznaczanie zadań biblioteki w byciu partnerem dla uczelnianych, środowiskowych innowacyjnych centrów patentowych, wdrażanie nowych technologii i współpracy z gospodarką. Wprawdzie konferencja nie odbyła się, jednak zasugerowana wtedy problematyka z pewnością powróci podczas innych seminariów i konferencji, ponieważ widzimy możliwość gromadzenia, opracowania i udostępniania np. wyników badań, często finansowanych z funduszy ministerialnych i unijnych, w środowisku nie tylko naukowców, ale i przedsiębiorców.

Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu nie ogranicza się tylko do tradycyjnej tematyki bibliotecznej, bo zauważając taką potrzebę, np. dwukrotnie zorganizowała spotkanie *Troska i okrucieństwo*, poświęcone miejscu zwierząt w ludzkim świecie. Gwarancją rzetelności tej popularnonaukowej konferencji były naukowe autorytety – wykładowcy polskich uniwersytetów i PAN: prof. Andrzej Elżanowski, prof. Przemysław Czapliński, prof. Wojciech Pisula, dr Tomasz Samojlik,

a także działacze społeczni i pisarze, np. Olga Tokarczuk, Stanisław Łubieński, Zenon Kruczyński. Konferencja *Przestrzenie kultury komiksowej* była natomiast okazją do prezentacji sztuki komiksowej jako obiektu badań naukowych i do wymiany myśli badaczy reprezentujących różne dziedziny humanistyki, sztuki i nauk społecznych. Wydarzenie to było odpowiedzią na rosnące zainteresowanie środowiska akademickiego komiksem jako jednym z fenomenów kultury popularnej, jako dziełem sztuki. Tematyka tych obrad świadczy o naukowym spojrzeniu na dotychczas niepodejmowane przez biblioteki problemy, widać tu także element działalności kulturotwórczej, skierowanej nie tylko do środowiska akademickiego, wpływającej dzięki znawcom problematyki na świadomość i postawy społeczne.

Zebrania naukowe

Comiesięczne zebrania naukowe są stałą formą aktywizacji pracowników BU. Dzieje się tak od wielu lat, a głównym celem jest zachęcenie do aktywności naukowej i zaprezentowania jej efektów w formie wykładów, prezentacji czy warsztatów przed gremium pracowników biblioteki i bibliotek wydziałowych, co jednocześnie jest dla wielu okazją do doskonalenia umiejętności wystąpień publicznych (Chachlikowska, 2005). Zebrania dotyczą m.in. prezentacji wyników badań własnych, relacji z pobytów na konferencjach, wyjazdów zagranicznych oraz zagadnień dotyczących współczesnego bibliotekarstwa i przełożenia ich na praktykę BU. Istnieje również tradycja omawiania i prezentowania najciekawszych nabytków pozyskanych w ciągu ostatniego roku dla wszystkich pracowników Oddziału Zbiorów Specjalnych. Niesłabnącym zainteresowaniem cieszą się także wykłady i prezentacje dotyczące konserwacji i zabezpieczania zbiorów, przeprowadzane przez pracowników Pracowni Restauracji Książki. Na zebrania te, będące formą doksztalcania, zapraszani są goście z różnych polskich i zagranicznych ośrodków naukowych, np. z Europejskiego Uniwersytetu Viadrina we Frankfurcie nad Odrą, z Biblioteki Uniwersytetu Kalifornijskiego w Los Angeles, z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach czy z Obserwatorium Astronomicznego w Poznaniu.

Wystawy

Niektóre z podejmowanych działań naukowych zająbiają się z pracami kulturotwórczymi. Mamy tu na myśli np. okresowe wystawy prezentowane w gmachu biblioteki. Od kilku lat wyróżniamy w sprawozdaniach rocznych trzy

grupy: wystawy monograficzne i tematyczne, wystawy czasowe i wystawy inne. Wystawy inne to te, które prezentowane są w tzw. Artkorytarzu, gdzie liczba wystawionych prac uwarunkowana jest niedużą przestrzenią, a tematyka wystaw jest bardzo różna, ponieważ autorzy najczęściej sami zgłaszają się z propozycją ich zorganizowania. Wystawy czasowe są organizowane w utworzonej przed kilku laty Galerii BU. Najczęściej są to ekspozycje pracowników i artystów związanych z Uniwersytetem Artystycznym w Poznaniu lub innych artystów czy pracowników biblioteki. To ważny element promocji osiągnięć artystycznych innych ośrodków, placówek i indywidualnych twórców w środowisku naszej uczelni. Szczególną uwagę chcemy jednak zwrócić na wystawy monograficzne, mające naukowy charakter, a także edukacyjny czy oświatowy, gdyż są zawsze kierowane do szerokich kręgów odbiorców. Prezentowane są w holu głównym biblioteki. Ich specyfika polega na przygotowaniu scenariusza poprzedzonego wnikliwą kwerendą, badaniami i poszukiwaniami prowadzonymi przez autora lub autorów wystawy, najczęściej pracowników biblioteki, wykorzystujących zazwyczaj materiały z zasobu BU; do wystaw przygotowywane są często katalogi. Do najbardziej zapamiętanych, a przygotowanych w ostatnich latach przez pracowników BU należą: *Początek. Uniwersytet w Poznaniu. Rok 1919 i następne* (zaprezentowano tu opracowania i dokumenty dotyczące dziejów Poznania i Wielkopolski, tradycji akademickich Poznania, pierwszych lat działalności uniwersytetu), *400 lat tradycji uniwersyteckich w Poznaniu czy Hipolit Cegielski 1813–1868* (przedstawiająca działalność publicystyczną, gospodarczą i naukową wielkiego Polaka). Do niezwykle interesujących należą również dwie inne ekspozycje: *Pozostań w mej pamięci. Sztambuchy – trwałniki – pamiątki z kolekcji Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu* oraz *Dekada Jubileuszowa UAM 2009–2019. Profesorowie Uniwersytetu Poznańskiego*. Zaplanowano także na trzy lata cykl wystaw *Rektorzy Almae Matris Posnaniensis 1919–2019* – przygotowywanych w 100-lecie UAM.

Organizowane są również wystawy tematyczne, ważne dla środowiska, w którym funkcjonuje biblioteka, np. Poznańskie Przeglądy Książki Naukowej, lub prezentujące zainteresowania czy pasje pracowników uczelni.

W omawianych dziesięciu latach pośród wielu ekspozycji wyróżnić można wystawy tzw. zewnętrzne, przeniesione z innych ośrodków, ekspozycje osób niezwiązanych z biblioteką, prezentacje autorskie. Należy dodać, że organizatorzy tych wydarzeń starają się, aby uroczystemu otwarciu towarzyszył wykład naukowy wygłoszony przez autorów wystawy lub zaproszonego gościa. Zwracamy także uwagę na nagłośnienie i skierowanie informacji o wydarzeniu np. do mediów i portali społecznościowych. Chodzi nam o upowszechnienie i dotarcie do innych zainteresowanych osób, również poza środowiskiem akademickim.

Granty, projekty badawcze, działania własne

Ważną stroną naukowej działalności biblioteki jest jej udział w programach inicjowanych przez inne podmioty niż macierzysta uczelnia. Przykładem jest projekt Analiza funkcjonowania bibliotek naukowych w Polsce (AFBN) realizowany od 2001 roku przez Zespół ds. Standardów dla Bibliotek Naukowych (ZSBN), będący stałym zespołem Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich (KDBASP), a koordynowany przez naszą bibliotekę. Głównym celem tego programu jest wypracowanie standardów dla bibliotek polskich szkół wyższych oraz wdrożenie jednolitych metod i narzędzi systematycznej oceny działania bibliotek naukowych, a w ostatnich latach także bibliotek pedagogicznych i publicznych, na podstawie międzynarodowych norm i doświadczeń bibliotek zagranicznych (Derfert-Wolf, Górski, 2008). Pracownicy biblioteki od samego początku bardzo aktywnie uczestniczą w jego przygotowaniu oraz opracowaniu i wykorzystaniu zebranych danych.

O wysokim stopniu kompetencji naukowych osób zatrudnionych w BU świadczą też zaproszenia skierowane do pracowników biblioteki do wzięcia udziału w różnorodnych projektach. Największą aktywność na tym polu wykazuje dr hab. Rafał Wójcik, który kilkakrotnie był kierownikiem lub uczestnikiem projektów zagranicznych w ramach dotacji z Funduszu Wyszehradzkiego, Fundacji Mellona, Siódmego Programu Ramowego (7PR) (Projekt Overmode, 2017) i polskich: z MNiSW oraz Narodowego Centrum Nauki, w ramach których organizowano spotkania, warsztaty, konferencje, wydawano naukowe opracowania (Kronika życia naukowego bibliotek, 2014).

W tym miejscu trzeba wspomnieć o pozyskiwaniu środków z projektów grantowych zarówno polskich, jak i zagranicznych i wykorzystaniu ich w celu przeprowadzenia badań naukowych oraz opracowań. Środki pochodzą najczęściej z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach finansowania Działalności Upowszechniającej Naukę, np. na opracowanie elektronicznych zasobów naukowych, poszerzenie bazy repozytorium instytucjonalnego AMUR, stworzenie platformy czasopism PRESSto, upowszechnienie informacji o zasobach kolekcji Keiser-Wilhelm-Bibliothek (Kronika życia naukowego bibliotek, 2013).

Od wielu lat BU i jej pracownicy współpracują z instytucjami krajowymi i zagranicznymi w zakresie badania i upowszechniania informacji o zbiorach poloników w Bibliotece Uniwersyteckiej w Poznaniu i w bibliotekach zagranicznych oraz o zbiorach obcych znajdujących się w zasobie BU.

Najdłuższą tradycję ma współpraca z Deutsche Staatsbibliothek w Berlinie w zakresie badań XIX-wiecznego ruchu wydawniczego, tj. znajdujących się w Berlinie książek polskich wydanych w Wielkim Księstwie Poznańskim i wysłanych w latach 1838–1876 do Berlina jako egzemplarze obowiązkowe. Analiza

pozwoliła ustalić dane bibliograficzne wielu druków nienotowanych dotychczas w polskich bibliografiach i katalogach. Z kolei wieloletnia dyrektor tej biblioteki prof. dr Friedhilde Krause opracowała katalog interesujących zbiorów polonijnych będących na stanie Deutsche Staatsbibliothek. Katalog ten został opublikowany przez Bibliotekę Uniwersytecką w 2010 roku (*Katalog biblioteki...*, 2010).

W 2012 roku w ramach stypendium programu Erasmus+ pracownicy Oddziału Zbiorów Specjalnych BU przeprowadzili wstępny przegląd księgozbioru pod kątem znajdujących się w nim rękopisów i starych druków proveniencji poznańskiej (wywiezionych z Poznania w 1656 roku), stanu ich rozproszenia i możliwości identyfikacji w obrębie historycznego księgozbioru biblioteki oraz dalszego ich opracowania. Wyniki wstępnej kwerendy zostały opublikowane w języku szwedzkim w czasopiśmie „Biblis” (Szulc, Wilgosiewicz-Skutecka, 2014) oraz w wersji polskiej w „Bibliotece” (Szulc, Wilgosiewicz-Skutecka, 2014). Temat tych zbiorów powrócił w roku 2016, kiedy Biblioteka Uniwersytecka w Uppsali wystąpiła do BU w Poznaniu z zaproszeniem do wspólnego polsko-szwedzkiego projektu opracowania zbiorów poznańskich rozproszonych w zasobie Biblioteki Uniwersyteckiej w Uppsali (projekt szwedzki rozpisany na lata 2017–2020). Polscy i szwedzcy bibliotekarze uczestniczący w projekcie spotkali się już trzykrotnie na konferencjach organizowanych w Polsce – we Wrocławiu (jubileuszowa konferencja w Ossolineum we wrześniu 2016 roku i IFLA w sierpniu 2017 roku) oraz w Warszawie (konferencja *Polskie/polonijne dziedzictwo piśmiennicze w zbiorach zagranicznych – problematyka i warsztat badawczy, rezultaty i perspektywy badań* w maju 2017 roku).

Biblioteka Uniwersytecka w 2016 roku podjęła również współpracę z Wydawnictwem Miejskim Poznania, która zaowocowała opracowaniem monografii nt. historii gmachu Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu, wydanej w ramach serii Zabytki Miasta Poznania (Jazdon, Skutecki, 2017).

Ważnym elementem prezentacji dorobku naukowego pracowników i promowania badań prowadzonych na uczelni jest repozytorium instytucjonalne Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Biblioteka Uniwersytecka jest twórcą i opiekunem merytorycznym tego projektu, w ramach którego archiwizowane są i udostępniane powszechnie publikacje przede wszystkim pracowników naukowych, a także doktorantów i innych osób.

Głównym celem powstałej w 2015 roku platformy PRESSto jest zwiększenie prestiżu uczelni na arenie międzynarodowej przez prezentowanie potencjału wydawniczego recenzowanych czasopism i szerokie upowszechnianie publikowanych w nich treści naukowych. Czasopisma zaimplementowane na platformie PRESSto publikowane są w modelu otwartym (open access), co oznacza, że artykuły dostępne są bezpłatnie dla wszystkich zainteresowanych użytkowników internetu.

Na marginesie tylko dodajmy, że – jak wiele innych bibliotek – prowadzimy digitalizację naszych zbiorów, które w postaci elektronicznej, uzupełnione metadanymi, prezentujemy we własnej Wielkopolskiej Bibliotece Cyfrowej i w Europeanie.

Wydawnictwa

Ważną działalnością BU jest aktywność wydawnicza. Najważniejszym jej elementem jest rocznik „Biblioteka”. Czasopismo ma charakter ogólnopolski i od wielu lat jest recenzowane przez wybitnych znawców problematyki. „Biblioteka” znajduje się na liście czasopism punktowanych MNiSW z liczbą 8 punktów. Profil czasopisma obejmuje zagadnienia zarówno współczesnego bibliotekarstwa, bibliologii, informacji naukowej i dokumentacji oraz prasoznawstwa, jak i historii bibliotek, dziejów książki i zbiorów bibliotecznych. Rocznik prezentuje na swoich stronach także rozwiązania stosowane w naukowym bibliotekarstwie zagranicznym i polskim. Autorami artykułów są osoby, głównie bibliotekarze z Polski i zagranicy oraz z poznańskiego środowiska naukowego. Dodać należy, że powołanie i utrzymywanie tego wydawnictwa wynikało również z troski o stworzenie dla własnych pracowników jak najlepszej możliwości publikowania wyników ich badań, a więc było elementem świadomie podejmowanych działań organizacyjnych sprzyjających motywowaniu pracowników do ciągłego rozwoju i realizowania pracy naukowej. Rocznik dostępny jest, oprócz wersji drukowanej, na platformie PRESSto, gdzie wszystkie artykuły udostępniane są na podstawie licencji Creative Commons.

Biblioteka Uniwersytecka wydaje kilka serii wydawniczych. W serii Prace Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu ukazały się 32 monografie, powstałe na podstawie zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej (Chachlikowska, 2011), a w jej ramach seria Spis Zawartości Prasy Wielkopolskiej XIX i XX w. Natomiast wydawana wspólnie z Wydawnictwem „Poznańskie Studia Polonistyczne” seria Libri librorum zawiera edycje wszystkich książek w języku polskim wydrukowanych do ok. 1543 roku oraz edycję najciekawszych, rzadkich druków polskich z XVI–XVIII wieku. Seria Antiquitates Minutae prezentuje interesujące obiekty ze zbiorów specjalnych i księgozbioru zabytkowego Biblioteki Uniwersyteckiej, a poszczególne tytuły zawierają reprint całości lub fragmentu dokumentu oraz jego naukowe omówienie. W ramach serii Diariusze Staropolskie ukazują się teksty zapisków znalezionych w XV- i XVI-wiecznych efemerydach wydawniczych. Biblioteka wydaje także zestawy pocztówek, tematycznie zestawione reprodukcje dawnych widoków poznańskich i wielkopolskich. Wszystkie prace publikowane w obrębie tych serii mają z założenia charakter naukowy.

Popularyzacja nauki

Od 2013 roku studenci UAM w Poznaniu korzystają z Centrum Edukacyjnego Biblioteki Uniwersyteckiej – nowoczesnej platformy dydaktyki bibliotecznej, która wykorzystuje technikę e-learningu w zakresie Edukacji informacyjnej i źródłowej (dawniej Przynależenie biblioteczne). Celem kursu jest przygotowanie studentów pierwszego roku dziennych studiów licencjackich wszystkich kierunków Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu do korzystania z systemu biblioteczno-informacyjnego uczelni, a także zapoznanie z usługami oferowanymi przez biblioteki oraz nabycie umiejętności samodzielnego wyszukiwania informacji i literatury niezbędnej w procesie kształcenia. Szkolenie składa się z pięciu modułów (I Jak zostać użytkownikiem bibliotek UAM?; II Tradycyjne i elektroniczne źródła informacji; III Wyszukiwanie literatury; IV Bibliografia i przypisy; V Usługi dla Ciebie). Pomocą służą bibliotekarze i dokumentaliści dyplomowani, specjaliści dziedzinowi oraz w zakresie informacji naukowej – można się z nimi skontaktować przez czat, pocztę mailową czy telefonicznie. Cały scenariusz szkolenia przygotowują przez pracowników Oddziału Informacji i Transferu Wiedzy i każdego roku jest uaktualniany. Dla studentów trzeciego roku studiów licencjackich i studiów magisterskich Centrum Edukacyjne przygotowało zajęcia w formie warsztatów w sali komputerowej, a doktorantom służy pomocą m.in. w tworzeniu warsztatu bibliograficznego, nauce strategii wyszukiwawczych oraz prezentacji usług i zasobów bibliotecznych. Pracownicy naukowcy korzystają ze szkoleń służących zarządzaniu bibliografią i poznaniu sposobów podnoszących cytowalność prac naukowych. Bibliotekarze uczą umiejętności selekcjonowania informacji i korzystania ze źródeł elektronicznych, poruszania się w świecie wskaźników bibliometrycznych. Wszystkie te szkolenia mogą odbywać się jednorazowo lub cyklicznie.

Centrum Edukacyjne nie tylko organizuje szkolenia, ale również proponuje interesującą ofertę edukacyjną skierowaną do studentów, organizatorów i uczestników konferencji, młodzieży szkół ponadgimnazjalnych. W czasie Poznańskiego Festiwalu Nauki i Sztuki, Tygodnia Bibliotek i Nocy Naukowców lub imprez komiksowych można zwiedzić Bibliotekę Uniwersytecką i wysłuchać wybranego wykładu. Wykaz wykładów znajduje się na stronach Centrum Edukacyjnego, a prowadzą je osoby realizujące swoją działalność badawczą i naukową. Tym samym ukonkretnia się część misji UAM (o przekazywaniu kulturalnych wartości, wiedzy i ich upowszechnianiu). Jednocześnie ta część projektu Centrum Edukacyjnego doskonale wpisuje się w działania kulturotwórcze BU. Podobnie jest z corocznymi wykładami naukowymi, które odbywają się w ramach tzw. Kolorowego Uniwersytetu, którego ideą jest spotkanie ludzi z pasją (naukowców) z najmłodszymi słuchaczami (dziećmi) i przekazanie im swojej wiedzy. Wykładowcy

z BU już czterokrotnie gościli na tego rodzaju spotkaniach z wykładami dotyczącymi dziejów książki, starodruków, kolekcji liberatury i komiksów.

Działalność naukowa przenika się z dydaktyką i zadaniami kulturotwórczymi, co wpływa na promocję nauki i popularyzację zbiorów. Jak stwierdza Jacek Wojciechowski (2014, za: Beard, Dale, 2011; Thomas, 2013), biblioteki, tworząc warunki dla grupowych spotkań i dyskusji, powiązanych z procesami uczenia się, mogą okazać się atrakcyjne.

Wnioski

Założenia statutowe uczelni oraz misja Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu sprawiają, że jest ona przygotowana do prowadzenia działalności naukowej, zarówno w zakresie działań własnych, jak i w całym systemie biblioteczno-informacyjnym. Wykształcona kadra i przychyłność dyrekcji to warunki sprzyjające rozwojowi naukowemu i pracy badawczej. Udział w konferencjach, stażach polskich i zagranicznych oraz upowszechnianie rezultatów badań naukowych owocują wystąpieniami, referatami i wieloma publikacjami. Można jednak zadać pytanie, czy my sami potrafimy docenić te możliwości i czy w dostatecznym stopniu z nich korzystamy. Wiele zależy od nas samych, od tego, co chcemy osiągnąć, czy traktujemy je tylko okazjonalnie (np. aktywność naukowa przed oceną okresową), czy też świadomie kształtujemy swój warsztat pracy naukowej, wzbogacamy przez np. systematyczną lekturę czasopism, zainteresowanie problemami bibliotekarskimi oraz dotyczącymi całej instytucji. Jest to szczególnie ważne w czasie, kiedy bibliotekarze są partnerami i często pierwszymi osobami rozpoznającymi potrzeby naukowe pracowników nauki i studentów.

Uważamy, że trzeba zwrócić szczególną uwagę na relacje z pracownikami naukowymi i wypracowywać indywidualne, zgodne z ich potrzebami usługi. Istotny wydaje się zwłaszcza bezpośredni kontakt, ponieważ odpowiadamy na konkretne potrzeby, a obie strony mają wpływ na finalny efekt. Warto jeszcze mocniej zaktywizować bibliotekarzy dziedzinowych, którzy dzięki proponowanej ofercie, dobrej orientacji w doborze i weryfikacji zebranych materiałów, a co ważniejsze stałemu monitorowaniu nowych źródeł i w kontakcie z badaczami staną się ich współpracownikami i w jakimś stopniu ekspertami w dziedzinie, którą wspomagają (Jazdon, 2001). W związku z tym, że bibliotekarze dziedzinowi na co dzień pracują na różnych stanowiskach, ich zakresy obowiązków być może powinny być zmodyfikowane przez zarezerwowanie stałej puli czasu na zadania związane z rozwojem stanowiska eksperckiego.

Rozumiemy potrzebę prowadzenia działań naukowych. Z jednej strony, w kontekście deklarowanych zainteresowań pracowników, nie tylko bibliotekarzy

dypłomowanych, wydaje się, że możemy oczekiwać ukazywania się jeszcze większej liczby publikacji. Niestety niskie zarobki i niestabilna polityka awansowa nie motywują do tego typu działań. Tym bardziej że wymagają one dodatkowego czasu, zaangażowania i nauki.

Z drugiej strony, niepokojąca wydaje się sytuacja, kiedy to w projekcie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (2017) zabrakło umiejscowienia bibliotekarzy dypłomowanych w zapisie art. 121 mówiącym o tym, kogo uznaje się za nauczyciela akademickiego. Dalej proponuje się, że senaty uczelni mogą określić również inne stanowiska dla nauczycieli akademickich oraz wymagane kwalifikacje niezbędne do ich zajmowania (art. 123.3, Prawo o szkolnictwie wyższym..., 2017). Jeśli nie jesteśmy w ogóle wymienieni jako nauczyciele akademicy, to znaczy, że nie istniejemy! Taka propozycja przedstawiona przez właściwego ministra przestaje dziwić w kontekście wprowadzonej wcześniej deregulacji zawodu bibliotekarza. W naszym odczuciu przeprowadzonej w sposób nieprzemyślany i bez głębszej analizy merytorycznej, dotyczącej szczególnie bibliotekarzy pracujących w środowisku naukowym.

Często zadajemy sobie pytanie: czego oczekują od nas pracownicy naukowci? Mamy ciekawą ofertę szkoleń, jednak niewiedza o nich, brak odzewu powodują mimowolne zniechęcenie. Czujemy, że nie zawsze współpraca ze środowiskiem naukowym i określanie ich potrzeb wobec bibliotekarzy są wystarczające. Wspomniane dwie edycje konferencji *Efektywna komunikacja naukowa – jak doskonalić sztukę pisania tekstów naukowych oraz ich promocję* udowadniają, że istnieje duża potrzeba takiego kształcenia, a jednocześnie jest to wskazówka dla nas, bibliotekarzy, że nie można ustawać w działaniach wspomagających naukę. Jeśli mamy być równoprawnymi partnerami w kontaktach z naukowcami, powinniśmy stale podnosić swoje umiejętności, częściej organizując kursy, szkolenia, warsztaty dotyczące naszej codziennej pracy, stale wymieniać się uwagami i doświadczeniami na własnym gruncie oraz we współpracy z innymi uczelnianymi bibliotekami Poznania i Polski.

Wszyscy mamy świadomość wyzwania, jakim jest wspomaganie nauki. Opracowane przez bibliotekarzy zbiory, edycje, wydawnictwa, katalogi stają się materiałem do dalszych badań. Przy współpracy z bibliotekarzami dziedzinowymi naukowcy współtworzą księgozbiór biblioteki, wskazując potrzebną i niezbędną literaturę i jej ewentualny zakup. Także projekt „Zaproponuj kupno książki” temu służy. Jeszcze raz należy zaakcentować rolę repozytorium AMUR w elektronicznym upowszechnianiu dorobku naukowego oraz PRESSto, a także dbałość o DOI (identyfikator dokumentu elektronicznego). Jest to bardzo konkretny wkład BU w zwiększanie cytowalności publikacji, a dzięki temu punktacji czasopism.

Stale podnosimy swoje umiejętności zawodowe i rozwijamy własną działalność naukową, nie dajemy się sprowadzić do roli bibliotekarza podającego

książki. Tak jak cała uczelnia jesteśmy częścią organizacji uczącej się (*learning organization*) (Roberts, Ross, Kleiner, 2008), otwarci na nowe idee, tendencje, wyzwania i gotowi do rozwoju i wspierania nauki na najwyższym poziomie.

Jesteśmy przekonane, że samodzielne prowadzenie badań przez bibliotekarzy i ich działania na rzecz wspierania nauki pozostaną ważnym elementem przyszłej biblioteki akademickiej i tworzone będą w celu ich utrzymania stosowne rozwiązania prawne i organizacyjne. Wyrażamy również nadzieję, że realizowana przez biblioteki misja społeczna (popularyzacja nauki, działania oświatowe, kulturotwórcze) oparta na potencjale intelektualnym biblioteki (zasoby, pracownicy, stosowane rozwiązania technologiczne, szeroka współpraca i wymiana doświadczeń) oraz działalność naukowa będą się wzajemnie równoważyły i wspierały, a nie wykluczały się czy zastępowały.

Bibliografia

- Adamiak, K. (2011). Biblioteki włoskie – między tradycją a nowoczesnością. *Biblioteka*, 15 (24), s. 243–258.
- Jazdon, A., Skutecki J. (2017). *Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu*. Poznań: Wydawnictwo Miejskie Poznania.
- Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu. Misja Biblioteki Uniwersyteckiej. Pobrane z: http://lib.amu.edu.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=1051&Itemid=213 [dostęp: 2.06.2017].
- Brzezińska-Stec, H. (2005). Rola i zadania bibliotekarzy dyplomowanych w bibliotece akademickiej. W: M. Czyżewska (red.), *Działalność naukowa i informacyjna bibliotek uczelnianych – teoria i praktyka* (s. 123–133). Białystok: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Białymstoku.
- Chachlikowska, A. (2016). Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu jako „trzecie miejsce”. *Biblioteka*, 20 (29), s. 153–181.
- Chachlikowska, A. (2005). Kulturotwórcza rola biblioteki naukowej na przykładzie Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu. W: *Biblioteki naukowe w kulturze i cywilizacji: działania i codzienność. Materiały konferencyjne*. T. 1 (s. 135–143). Poznań: Biblioteka Główna Politechniki Poznańskiej.
- Chachlikowska, A. (2011). Wpływ działalności wydawniczej na jakość biblioteki akademickiej na przykładzie Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu. W: S. Wojnarowicz, B. Kasperek (red.), *Działalność wydawnicza bibliotek w czasach konwergencji mediów* (s. 41–47). Lublin: Wydawnictwo UMCS.
- Derfert-Wolf, L., Górski, M. (2008). Projekt Analiza funkcjonowania bibliotek naukowych w Polsce (AFBN) jako narzędzie oceny efektywności i jakości działań biblioteczno-informacyjnych. W: *Biblioteki w procesie dydaktycznym i badaniach naukowych: III Konferencja Biblioteki Politechniki Łódzkiej, Łódź, 25–27 czerwca 2008 r.* (s. 47–49). Łódź: Politechnika Łódzka.

- Jazdon, A. (2010). Nowoczesne zarządzanie w starych murach. W: M. Wrocławska, J. Jerzyk-Wojtecka (red.), *Stare i nowe w bibliotece. Współpraca czy konkurencja* (s. 89–100). Łódź: Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego.
- Jazdon, A. (2001). *Unde Venis?* W: *Bibliotekarz dziedzinowy w bibliotekach akademickich* (s. 7–16). Toruń: Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.
- Jazdon, K., Szulc, A. (2015). Biblioteka częścią „planetarnego układu uczelni” czy pozostająca poza orbitą przestrzeni akademickiej, na przykładzie działań Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu. W: S. Wojnarowicz, B. Kasperek (red.), *Biblioteka w czasie – czas w bibliotece* (s. 9–23). T. 2. Lublin: Wydawnictwo UMCS.
- Katalog biblioteki Wilhelma Feldmana zakupionej w latach 1916/1917 przez Bibliotekę Królewską w Berlinie* (2010). Oprac. F. Krause. Poznań: Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu.
- Kronika życia naukowego bibliotek (2013). *Przegląd Biblioteczny*, 3, s. 404–505.
- Kronika życia naukowego bibliotek (2014). *Przegląd Biblioteczny*, 4, s. 667–668.
- Kronika życia naukowego bibliotek (2015). *Przegląd Biblioteczny*, 4, s. 667–668.
- Kubiak, S. (1967). Kwalifikacje zawodowe pracowników Biblioteki. W: *Biblioteka Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu 1919–1966* (s. 59–64). Poznań: Wydawnictwo UAM.
- Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Projekt z dnia 16.09.2017 r. Art. 121. Pobrane z: http://www.znpul.pl/wgrane_pliki/projekt-ustawy-prawo-o-szkolnictwie-wyzszym-i-nauce-16.09.2017.pdf [dostęp: 21.08.2017].
- Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Projekt z dnia 16.09.2017 r. Art. 123. Pobrane z: http://www.znpul.pl/wgrane_pliki/projekt-ustawy-prawo-o-szkolnictwie-wyzszym-i-nauce-16.09.2017.pdf [dostęp: 21.08.2017].
- Projekt Overmode. Pobrane z: <http://overmode.oeaw.ac.at/team.php> [dostęp: 21.08.2017].
- Publikacje Pracowników BU. Pobrane z: http://lib.amu.edu.pl/index.php?option=com_content&task=category§ionid=2&id=36&Itemid=69 [dostęp: 20.06.2017].
- Roberts, Ch., Ross, R., Kleiner, A. (2008). Własna definicja organizacji uczącej się. W: P. Senge, A. Kleiner, Ch. Roberts. *Piąta dyscyplina. Materiały dla praktyka. Jak budować organizację uczącą się* (s. 69–71). Wyd. 2 zmien. Kraków: Wolters Kluwer.
- Statut Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Załącznik nr 4: Wymagania i kwalifikacje zawodowe kandydatów na dyplomowanych bibliotekarzy oraz dyplomowanych pracowników dokumentacji i informacji naukowej. Pobrane z: https://pracownicy.amu.edu.pl/__data/assets/pdf_file/0005/288914/Statut_UAM.pdf [dostęp: 2.06.2017].
- Strategia rozwoju Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na lata 2009–2019. Nowelizacja. Karty strategiczne. Pobrane z: http://amu.edu.pl/__data/assets/pdf_file/0006/239757/KARTY-STRATEGICZNE-STRATEGIA-NOWELIZACJA.pdf [dostęp: 2.06.2017].
- Szulc A., Wilgosiewicz-Skutecka R. (2014). O poznańskich rękopisach i starych drukach w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Uppsali. *Biblioteka*, 18 (27), s. 7–32.
- Szulc, A., Wilgosiewicz-Skutecka R. (2014). Redogörelse för eefterforskningar i Sverige. *Biblis*, 66, s. 3–67.
- Wojciechowski, J. (2014). *Biblioteki w nowym otoczeniu*. Warszawa: Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich.

Krystyna Jazdon, Aleksandra Szulc

Scientific activities of employees of the University Library in Poznań over the last ten years (2007–2016) – analysis and results

Abstract. The article discusses the various information related activities of the University Library in Poznań, as a means of promoting learning and access to knowledge in all spheres of life. Employees of the University Library systematically upgrade their professional qualifications so as to deliver a high quality of user service. The scientific library functions in an environment created by legal conditions, university statutes and other regulations, cooperates with the science and culture environment, and actively participates in varied activities and programmes thus supporting the building of a knowledge society.

Keywords: University Library, legal environment, organizational activities, staff, certified librarians, publications, conferences, seminars, workshops, trainings, scientific meetings, exhibitions, grants, research projects, publishing houses, popularization of science.

Nadesłano 23 III 2018.